

30	Nuolankumo neurozė
32	Šienaujamos nendrės
33	Vienuolio bankrotas
34	Zyzliai
35	Rezonansas laiptinėje
35	Matai šitą moterį?
36	Bedraugystė
37	Jei jau būtinai reikia kalbėti
38	Feministės Bažnyčioje
39	Klaidos taisymas
40	Mafijos rekomendacija
41	Maksimilijonas Kolbė
42	Draugystė yra šokis
43	Egzorcizmas
45	Dvaras
46	Ką padarei?
47	Aš būsiu Edikas

51	2 skyrius. Ribos
53	Ventiliatorius
53	Ryto pratimai
54	Užrakintas šaldytuvas
55	Atostogų skolos
55	Kaip viską spėti?
58	Pats ir mesk rūkyti

61	3 skyrius. Babos
63	Svečiuose
63	Dievo sklerozė
64	Duoti kelią
65	Iš babos sekretero

Trijulė

Labai sunku žmonių kalba pasakyti apie tuos Tris. Apie Trijulę tiesiog patylėti lengviau. Ir gal išmintingiau. Nekalbėti apie tai, kas taip didinga, kad makaulėj nesutelpa, bet kartu taip paprasta, gyvena širdyje.

Būna, reikia apkabinti žmogų ir visą jo didelį skausmą. Netektį. Gedulą. Traumą. Atrodo, apkabinsiu ir ištirpsiu skausme kartu. Kaip rūgštyje. Kaip Terminatorius geležies lavoje. Sėdžiu šalia ir drąsiai bijau. Nieko, tikrai visai nieko nesakau apie Dievą. Tokioje situacijoje kalbėti apie meilę, tiesą sakant, nepadoru. Jokių saugių išėjimų. Patikrintų metodų, asmeninių patirčių irgi nėra. Bijau. Tada prisimenu tuos Tris. Ir Jie prisimena mane. Būnam penkiese. O penkiese lengviau – neišsilydysim. Tyliai išbūnam. Ir Švenčiausioji Trijulė mus išneša. Dievas išneša iš tąsaus geležinio skausmo.

Benamiai

Nutiko taip, kad vienoje bažnyčioje per pamokslą kunigas paleido žodžių sieros lietų ant homoseksualių žmonių. Tepė juos viskuo, kuo pats kvepėjo. Ir žmonės išėjo. Ir tie, kuriuos tepliojo, ir jų artimieji, ir draugai.

Tarp išėjusiųjų buvo merginų ir vaikinų, kurie toje bažnyčioje lankėsi nuo vaikystės. Jie gyveno gilų dvasios gyvenimą. Bažnyčia buvo jų širdies namai. Ir štai dabar jiems nebeliko vietos jų pačių namuose.

Per Kalėdas ir Velykas vienas kitas atvažiuoja į svečius. Į mano namus. Geriam arbatą ir valgom pyragą. Jie dalijasi tuo, ką per nesimatymo mėnesius patyrė. Kartu tyliai meldžiamės. Arba nesimeldžiame. Nes būna šviesių pasidalijimų – tada kartu džiaugiamės. Būna juodų laikotarpių išgyvenimų – tada kartu tylime. Ir jie išvažiuoja.

Nešuosi juos savo maldos kišenėj. Prisimenu. Laukiu sugrįžtant namo. Ne kiekviena bažnyčia yra namai, bet kiekvieni namai gali būti Bažnyčia.

„Paulius pasiliko gyventi savo išsinuomotame bute ištisus dvejus metus ir priiminėdavo visus savo lankytojus.“ (Apd 28, 30)

Ir Jėzus atsakė: „Jei aš noriu, kad jis pasiliktu, kolei ateisiu, kas gi tau? Tu sek paskui mane!“ (Jn 21, 22)

Euforinė terapija

†

Yra dvi profesijos, kurių atstovai nuolat turi atsiimti savo darbą iš kitų, – tai mokytojai ir gydytojai. Juk žmonės labai greitai mokytis ir auklėti kitus. Taip pat ir su gydymu. Dažnai skubama kitam patarti ar net duoti vaistų, nes „man labai padėjo“, ir toks reiškinys gali būti vadinamas liaudies medicinos atšaka.

Šią savaitę darželyje vaikai žaidė polikliniką. Gydė rankas, kojas, akis ir net receptus rašė. Aistis „gydė“ mano pirštą. Sakė, kad susirgau nuo kitų gydytojų vaistų. Žaidimas vaikams patiko, eilė prie „gydytojo“ kabineto sumažėjo, liko vienas pacientas. Tai buvau aš. Visi kiti norėjo gydyti. Vos spėjau ligų sugalvoti.

Kurį laiką galvoju apie terapinės krikščionybės reiškinį. Tiesa, kad gydymo dovaną Dvasia teikia taip, kaip pati nori. Tikiu, kad gydytojais tampa žmonės, gavę šią dovaną. Man nerimą kelia visokio plauko terapinės grupelės, kurių koncepcija atremta į tikėjimą, kad užtarimo malda išgydys. Kodėl tai man kelia nerimą? Dažniausiai į tokias terapines maldos grupeles susirenka žmonės, turintys solidžių psichologinių problemų. Jei tokiam susirinkime nedalyvauja psichologas, pasitaiko, kad į išorę ištraukta problema nepagydoma per vieną užtarimo sesiją. Ir per antrą, ir per trečią. Ir žmogaus tikėjimo smarkumas su tuo neturi nieko bendra. Nebent tikėjimu nusiviliama. Arba pasakoma, kad per mažai tikima, ne taip meldžiamasi, reikia dau-

giau laiko ir taip toliau, o iš tikrųjų reikia specialisto. Solidžiam sutrikimui reikia solidžios pagalbos. Neužtenka dvasingos terapinės grupelės.

Kitas nerimą keliantis dalykas yra etatiniai „ligoniai“, kurie užsidegę nuolat ieško išgydymo, dar labiau – naujos dvasinės ligos. Terapinė grupelė suteikia bendruomenės įspūdį, o „liga“ garantuoja trokštamą dėmesį.

Apie riziką, kad tokioms krikščioniškoms terapinėms grupelėms gali vadovauti manipulatorius narcizas, net nerašysiu. Tai ir taip akivaizdu.

Šis mano pasvarstymas neapima savipagalbos programų, kaip antai AA, AN ir kitų. Tokios grupelės veikia visame pasaulyje pagal griežtas taisykles ir aiškius žingsnius, bet ir jose pasitaiko trikdžių. Jų neišvengsime. Bet laiko patikrintas, Dievo palaimintas ir nesusiskaldęs (!) veikimas atneša vaisių.

Norint gydyti kitą taip, kaip Kristus gydė, pirmiausia reiškia turėti Kristaus nuostatą ir nuolankumą. Jei gydymo tarnystėje atsiranda šou ar galios demonstravimo elementų, labai tikėtina, kad Dievas nebeturi nieko bendra su šia veikla, tiesiog vyksta grupinė euforija. Euforija gali sukelti priklausomybę. Priklausomybė yra liga. Jei terapinė grupė sargdina, labai greitai atsiranda galios žaidimų, iškreipta hierarchija ir šarlatanizmas.

„Jis pasiėmė mūsų negales, sau užsikrovė mūsų ligas.“ (Mt 8, 17)

Nuolankumo neurozė

†

Apie tai, kad krikščionio gyvenimas yra nuolankumo kelias, sužinojau pauglystėje. Tada, pamenu, paklausiau: o kitaip tikrai negalima?

Man atrodė, kad nuolankus žmogus yra silpnas ir nemotyvuotas. O kai nuolankumu buvo vadinamos šventų sielų nevisavertiškumo komplekso manifestacijos, tada jau savęs klausiau: ar išvirkščia puikybė tikrai geriau nei mano sena gera grynakraujė?

Ir dar mane tiesiog siutindavo, kai žmonės, atlikę Nobelio taikos premijos vertą darbą, nuleisdavo akis ir sakydavo: „Tai ne aš, tai Dievas padarė.“ Ir šis bendras krikščioniško mandagumo punktas galiojo visoms krikščio-

niškoms denominacijoms. Neišvengiamai. Aplinkiniai, žinoma, girdavo tą kuklų ir nuolankų žmogų, o jis toliau pirštu badydavo į dangų. Ir po kiekvieno jo bakstelėjimo likusieji įsikaldavo į galvą: sėkmės atveju reikia laikytis kukliai ir kalbėti tik apie šlovingus Dievo darbus.

O kur dingsta šlovingas Dievo veikimas nesėkmės atveju?

Toks irzlumas (su trumpomis pertraukomis) manyje gyveno apie dešimt metų. Dariau taip, kaip reikalauja krikščioniškas mandagumas, nes kartais turi daryti, kol padarysi: *You have to fake it till you make it*². O podraug rimtai svarsčiau, ką gi iš tiesų reiškia Jėzaus žodžiai: „Imkite ant savo pečių mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies, ir jūs rasite savo sieloms atgaivą.“ (Mt 11, 29)

Ką reiškia romumas? Jei šis neaiškus dalykas yra charakterio savybė, tuomet prasti popieriai tų, kurie panašesni į liūtus nei į avinėlius. Ką reiškia nuolanki širdis?

Visai neseniai sutikau tikrai nuolankų žmogų. Ir man toptelėjo, kad visos šios komplikuotos nuolankumo jungo tradicijos tikslas yra rasti savo sielai atgaivą. Nes pats savaime nuolankumas mutuoja į visokias klounadas. Bet tie, kurie ieško sielos atgaivos, eina prie To, kuris visiems nepriešiškas bei prieinamas (romus) ir kiekvienam artimas (nuolankios širdies), kad būtų atgaivinti. Atgaivinta širdimi įmanoma nustoti kariauti, liautis teisti ir rūšiuoti žmones. Prie žmogaus, kurio širdis atgaivinta, gali tiesiog prisėsti, pailsėti ir išsipasakoti. Ir jis klausys taip, kaip klauso Dievas. Jis paneš Tavo našta, ir ji taps lengva. Tada pakyli lengva širdimi ir eini pirmyn ilgai svarstydamas, ką tokio tas žmogus turi. Ir nori šito išmokti iš jo paties ar jo Mokytojo. Nė neįtartum, kad nori išmokti nuolankumo.

„Anuo metu Jėzus bylojo: „Ateikite pas mane visi, kurie vargstate ir esate prislėgti: aš jus atgaivinsiu! Imkite ant savo pečių mano jungą ir mokykitės iš manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies, ir jūs rasite savo sieloms atgaivą. Mano jungas švelnus, mano našta lengva.“ (Mt 11, 28–30)

■■■■■■■■■■

² „Vaidink, kad pavyksta, kol pagaliau iš tiesų pavyks.“ (Angl.)

Šienaujamos nendrės

†

Šį rytą prie ežero stebėjau nendres. Dienos eilutė buvo apie tai, kad Dievo tarnas nerėkaus ir nenulauš palūžusios nendrės. Tai ir pažiūrėjau atidžiau į paprastąsias nendres. Pasiskaičiau gamtininkų straipsnių apie šias ežerų tvoras, pasidomėjau, kodėl ir kaip žmonės šienauja nendres iš paplūdimių.

Maščiau apie savo feisbuko paskyros ir Bažnyčios burbulo aktualijas, mažas ir dideles pasaulio pabaigas, tų dalykų neva analizės.

Likau su mintimi, kad socialiniai, politiniai ir asmeninių istorijų sprendimai nesiranda per naktį it grybai po lietaus. Jie bręsta pamažu. Kasdien po truputį einame savo tikslo link. Net nieko nedarydamas žmogus seka savo troškimu. Kartais tai yra noras sabotuoti savo kūrybą, santuoką, santykius – gyvenimą. Tokį, koks jis dabar yra. Tylus protestas. Pasyvus pasipriešinimas. Būti palūžusia nendre ir tykiai pūdyti vandenį. Ir kai sabotažas pavyksta, bažnytinis feisbuko burbulas pradeda burbėti ir triukšmauti, pikintis, reaguoti į šokiruojamas žinias ir siūlyti staigias problemas šienavimo strategijas. Pasisako visi. Komentuoja visi.

Dievo tarnas nesiginčys, nešauks, ir niekas negirdės gatvėse jo balso (plg. Mt 12, 19). Nes Jis pažįsta savo žmogaus širdį. „Jis nenulauš palūžusios nendrės ir neužgesins gruzdančio dagčio, kol nenuves į pergalę teisingumo; o jo vardas teiks viltį tautoms.“ (Mt 12, 20–21) Dievas visai nepanašus į pozityvų „inflencerių“, silpnablauzdžių žmonių „kuočerių“, į dorą vedantį etikos mokytoją. Dievas yra tikras realistas. Jis gerai žino, kur ir kodėl mūsų širdis užpelkėja. Dievas tuo nesistebi ir nesipiktina. Jis neišlaužys nendrių, nepuls rožiniais dažais maskuoti suodinių mūsų sielos namų sienų. Jis negrūmos pirštu, kad reikia mąstyti pozityviai ir apie viską pasikalbėti. Net nebaksnos žmogaus nosies į purvą, kurio anas prisinešė ir paliko vidury trobos. Jis nedarys situacijos analizių ir apibendrinimų, nekiš greitų spren-

dimų. Nes Dievui nėra ko slėpti. Jam nėra ko dengti triukšmu, pasipiktinimais ir globėjiškais patarimais.

Absurdo ir skausmo akimirkomis būname palūžę. Taip ir turi būti. Galima būti palūžusiam. Net jei tai aplinkiniams kelia klaiką ir priverčia pažvelgti į jų viduje tarpstantį sabotažą. Galima būti palūžusia nendre. Ir nebijoti. Dievas nenušienaus.

Paprastosios nendrės yra daugiametis augalas. Pavasarį jos atsitiesia. Net jei žmonės kasmet nupjauna.

Apkabinu malda tuos, kurie dabar teisiami, apkalbami ir linčiuojami. Tu nesi vienas. Tu atsitiesi.

Vienuolio bankrotas

†

Pranašas yra žmogus, turintis dvi specifikacijas: jis moka skaityti esamojo laiko ženklus (nepainiokite su ateities spėjikais ir šarlatanais), savaiame užrūstina minią, valdžią ir religinius autoritetus (eilės tvarka gali būti kita), o tai jam baigiasi mirtimi.

Turėjau bičiulį vienuolį, kuris savo bendruomenei perskaitė laiko ženklus (pažvelgęs į banko sąskaitos išrašus) ir paaiškino, kad laukia finansinis krachas. Tada ėmėsi jos gelbėjimo operacijos (brolis, pasirodo, turėjęs ne tik pranašavimo, bet ir ne ką mažiau vienuolyne reikalingą vadybos dovaną). Bendruomenę ištraukė iš gresiančio bankroto. Bet netruko ir antrosios pranašo specifikacijos valanda – brolių apkaltino melagingu panikos kėlimu bei neteisėtu lėšų rinkimu ir išvarė iš bendruomenės. Brolis nebejaunas, todėl darbo rinkoje nebepaklausus. Taip vienuoliukai iš jo atėmė gyvenimą. Jis liko vargti sargu vienoje kaimo mokykloje.

Šiandien skaitome, kad pranašui Jonui Krikštytojui per Erodo gimtadienį nukirto galvą. Istorija liūdna, nors pranašo gyvenimui būdinga įvykių seka, atrodytų, logiška. Mane visada sukrečia eilutė: „Karalius nuliūdo, bet

dėl priesaikos ir dėl svečių liepė duoti. Jis pasiuntė [budelį], kad nukirstų kalėjime Jonui galvą.“ (Jn 14, 9–10) Karalius yra tiesiog svečių ir kvailos priesaikos (papročio) vergas. Jis gavo proga pasakyti tiesą ir apginti pranašą, bet nerizikavo.

Visos mūsų galimos įtakos ir galios yra tarpusavio baimių ir priklausomybių tinklas. Tiesa paprasta. Joje nėra baimės ir painiavos. Tiesoje liekame stovėti vieni. Bet pranašas vertas tiesos. Nebijokime!

Zyzliai

†

Kartą su mažiausių vaikų grupe valgėme vakarienę. Ten buvo prastai nusiteikęs trimetis, kuris reikalavo, kad jį maitinčiau šaukštu. Mano bandymas pasidžiaugti, kad „štai jau paagai ir išmokai valgyti pats“, baigėsi gūdžia berniuko rauda, kurios pagrindinis šaukinys buvo: „Aš esu mažutis, visai mažutis.“ Susigraudinau (juk jis tikrai mažytis), apkabinau, paguodžiau, bet penėti šaukštu nesutikau. Nes man atrodo, kad nevykusi mintis lengvinti gyvenimą vaikui, jau gebančiam atlikti veiksmą. Dar prastesnis įprotis susiformuoja, kai mažylis jaučia, kad galima mygti sugraudinimo mygtuką, – tada zyzimo procesas nebesustabdomas. Taigi abu likome nevalgę.

„Jeigu neatsiversite ir nepasidarysite kaip vaikai, neįeisite į dangaus karalystę. Taigi, kas laikys save mažu kaip šis vaikelis, tas bus didžiausias dangaus karalystėje.“ (Mt 18, 3–4) Ši eilutė daug kartų apmąstyta iki grau-dumo. Bet šįryt supratau, kad Raštą galima įvairiai interpretuoti. Šia eilute dažnai dangstomas bendruomenėse gajus infantilumas (ir kartu piktnaudžiavimas). Dangstomas nebrandumas, tingėjimas įdarbinti talentą, baimė imtis atsakomybės.

Turime būti brandūs visur, imtis atsakingų ir didelių dalykų, nuolat atsiversti, išlaikyti vaiko laidumą Dvasios poveikiui. Gyventi nesidangstant, nebijant ir, jei reikia, darant didžius dalykus! Tuo pat metu išlaikant laisvą, džiugią ir paprastą širdį.

Rezonansas laiptinėje

Dukart atidžiau skaitau Evangelijos ištraukas, kur Jėzus neatrodo fainas, taktiškas ar teisingas. Dvidešimt pirmojo amžiaus žmogui Jis atrodo neko-rektiškas ir taisytinas. Bet pagaliau suprantu, kad Evangelija nėra tiesiog knyga apie Jėzų. Arba trumpas pasakojimas apie antžmogį, kuris perplėšė Dangų ir atsisėdo Dievo pašonėje. Ir tai nėra knyga apie guru, taikdary, pacifistą. Evangelija yra tekstas, vedantis į pokalbį. Tekstas rezonuoja. Tekstas provokuoja. Netelpa į mano rūšiavimo dėžutes.

Prisimenu, prie savo daugiaaukščio laiptinės pamačiau paauglę, žaidžiančią su prakutusiu kūdikiu. Jis buvo švarutėlis, kukliai, bet gražiai ap-rengtas. O paauglė atrodė nevalyva. Kitą dieną kaimynė iškvietė greitąją ir policiją. Nes abu vaikai naktį praleido laiptinėje. Būtų neiškliuvę, bet ryte mergina paprašė kaimynės leisti nuprausti kūdikį. Nežinau, kaip toliau vys-tėsi istorija, bet supratau, kokia ryžtinga gali būti motina.

Šiandien skaitome apie pagonę moterį. Ji atėjo prie Jėzaus kompanijos. Zyzė, kad išgydytų jos dukterį. Apaštalai norėjo jos kaip nors atsikratyti, todėl įtaigiai rekomendavo Jėzui tą moterį išklaudyti. Jėzus turėjo reikalų ir aštriai atkirto. Bet moteris neatstojo – ji tikėjo, kad Jėzus gali išgydyti jos vaiką. Jos tikėjimas ne tik išgydė dukterį, bet ir pakoregavo Dievo planus!

O ji sako: „Taip, Viešpatie, bet ir šunyčiai ėda trupinius, nukritusius nuo šeimininko stalo.“ (Mt 15, 27)

Matai šitą moterį?

Gydytojai, mokytojai, vienuoliai, psichologai, kunigai, sielovadininkai, te-rapeutai ilgai mokosi priimti žmones tokius, kokie jie yra. Nesakau, kad išmoksta, bet sąmoningai stengiasi priimti, neteisti, suteikti pagalbą.

Vienų durys nuolat varstomos, kiti viską, ko reikia, turi, bet žmonės jų šalinasi. Trečiųjų durys visada atviros, jie patys išėję iš patogių kabinetų, nuolat būna tarp žmonių ir su žmonėmis.

Evangelijoje skaitome, kad Jėzus atėjo pavalgyti su garbiu fariziejumi Simonu ir ten sutiko mieste žinomą nusidėjėlį. Kai jos situaciją konstatuoja vyrai, nesunku nutuokti apie galimus jos pragyvenimo šaltinius.

Simonas stebi ir pyksta. O bevardė nusidėjėlė ašaromis plauna Jėzui kojas. Moteris paliečia Jėzų! Tai kaip dabar su juo galima valgyti? Gal Jėzus visai ne pranašas, gal apsimetėlis, gal tą moterį ir anksčiau buvo sutikęs – galėtų svarstyti teisinga širdis. Simonas mintyse ekskomunikavo Jėzų iš teisiųjų gretų.

Jėzus žvelgia į moterį, bet kalbina Simoną. Jėzus moteriai atleidžia viską, o Simoną ištraukia iš teisėjo pozicijos ir atgręžia į meilę.

„Ir, atsisukęs į moterį, jis tarė Simonui: „Matai šitą moterį?“ (Lk 7, 44)

Ar matau moterį? Ar matau vyrą? Ar matau žmogų už to, ką apie jį kalba? Ar mano durys atvertos netobulam žmogui?

„Kam mažai atleista, tas menkai myli.“ (Ten pat, 47)

Bedraugystė

†

Kelias savaites mąstau apie berniuką, kuris viso laisvo žaidimo metu žaidžia su mergaitėmis. Vaikas jautrus, į kitų berniukų „karus“ ir „policiją“ nesivelia. Suaugėliai susirūpino, kad tai negerai. Man nugara pagaugais nuėjo pagalvojus, kad gali kilti minčių kištis į draugystės santykį. Lyg vaiko draugystė ir jausmai dar būtų nerimti, lyg būtų galima jais manipuliuoti ir modeliuoti taip, kaip mums atrodo geriau: „Nedraugauk su Onute, nes tu – berniukas! Imk pagali ir žygiuok fechtuotis su Mariuku.“

Tada pažvelgiau į suaugusiųjų pasaulio temas: „Vyrai ir moterys negali būti draugai“ ir „Tarp moterų nebūna tikros draugystės“. Jei esi moteris, draugystės santykis neįmanomas?

Visą vaikystę ir paauglystę draugavau tik su berniukais. Labai gerai žinau visus suaugusiųjų manevisius tokiems santykiams išardyti. Mane jėga palikdavo stojiškuose (kaip man tada atrodė) mergaičių „šeimų“ žaidimuose. Žinoma, žaidimas trunka tik kelias minutes, nes beveik valandą aiškinamasi, kas bus „mama“, o kas – „tėtė“. Jaučiausi labai nelaiminga šiame meksikietišku aistrų burbule. Pabėgau! Ir pasislėpiau po namo balkonu. Ten atradau kačiukų! Mergaitėms pasiūliau išgelbėti katiniukus, bet akcija nepavyko, nes naujosios draugės ėmė svarstyti, kuo tuos mažylius aprengti. Katukus parsinešiau namo.

Bažnyčioje (ir ne tik joje) vyrų ir moterų draugystė, taip pat vyrų ir vyrų, moterų ir moterų, vertinama pagal kiekvieno sugedimo laipsnį. Manau, dėl isteriško požiūrio į celibatą ir varžomos vaizduotės siautėjimo „viską matančiųjų“ galvose. Kartą gavau per snapą, kad į feisbuko puslapį įkėliau nuotrauką su šauniu barzdotu vyruku – savo kraujo broliu!

Atėjau į bendruomenę turėdama progresyvų požiūrį (kaip man sakė), iškart deklaravau, kad draugausiu su visais – vyrais (gražiais ir negražiais), moterimis (šventosiomis ir prostitutėmis), taip pat visų rasių ir religijų, įvairaus amžiaus žmonėmis, būtinai su beDieviais (jų dėka pažinau Dievą), homoseksualais, menininkais, valkatomis, inteligentais, liberalais, marksistais, protestantais ir taip toliau. Ir mano sesės su šiuo požiūriu apsiprato. Ačiū joms už pasitikėjimą! Juk draugystė yra meilės santykis, kuris brangus savaime. Draugystė yra kelias, kuriuo Dievas mane veda.

O tas jautrus mažas berniukas mokosi draugauti, išgyvena vaikystės džiaugsmą, mokosi nesuinteresuotos meilės ryšio, pagarbos ir ištikimybės. Kas dar gali būti prasmingiau laisvame vaikų žaidime?